

ЕНЕРГИЈА

КОСТОЛАЦ

број 9 // јул 2018.

ISSN 2560-5135

■ Јубилеј

Три деценије „Костолца Б“

www.eps.rs

ОВАКО ЈЕ ПОЧЕЛО...

- Први блок термоелектране „Костолац Б“ (Б1) завршен је и везан на мрежу електроенергетског система Србије 30. децембра 1987. године, а званично је у производњи од 6. јула 1988. године. Радови су одмах настављени на изградњи другог блока (Б2), који је завршен две године касније.

Садржај

актуелно

08 Ремонт угљеног система на „Дрмну“
Почиње велики посао

09 Ремонти у ТЕ „Костолац А“
Најстарији блок најдуже у ремонту

рударство

10 Са копа „Дрмно“
Произведено колико треба

термо

11 Производња електричне енергије
Сигуран рад блокова

актуелно

14 Прича о брдском венцу, руднику,
енергији живота и Старом Костоцу
На Лештеру будућност намерно станује

локални мозаик

16 Лето у Костоцу
Програм за сваку публику

17 Завичајни уметници пред Костолчанима
Изложба Владете Делетића

18 Манастири Браничевске епархије
Витовница

Јубилеј

Три деценије „Костолац Б“

07

Премијерка Србије
први пут посетила ЕПС
**Увођењем ЈАНА -
ЕПС први у Србији
и региону**

12

Реализација пројекта Шести БТО
систем на копу „Дрмно“

**ЕПС испуњава
обавезе**

импресум

ЕНЕРГИЈА
ЕПС КОСТОЛАЦ

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ,
ISSN 2560-5135
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО.

В.Д. ДИРЕКТОРА ЕПС: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић,
РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ ОГРАНКА ТЕ – КО КОСТОЛАЦ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Новица
Антић, РЕДАКЦИЈА: Саша Срећковић, Предраг Животић, Ивана Миловановић и Вишња Огњановић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ:
Николе Тесле 5 - 7, 12208 Костолац, ТЕЛЕФОН: 012/241-904, e-mail: redakcija@te-ko.rs, WEB SITE: www.eps.rs, ЛИКОВНА
И ГРАФИЧКА ПРИПРЕМА: „COLORGRAFX“, Нови Београд, НАСЛОВНА СТРАНА: Ивана Миловановић, ЛОГОТИП: Милош
Павловић, ШТАМПА: „COLORGRAFX“, 11070 Нови Београд, Драгана Јефтића бб, ТИРАЖ: 1.500 примерака

Први број, под називом „Новине“, изашао 25. маја 1957. године. Од наредног броја лист је излазио под називом „Глас произвођача“ све до 14. септембра
2010, од када је назив промењен у „ТЕ – КО Костолац“ (до 30. јуна 2015) од 15. 11. 2017. године опет излази под називом „ЕПС енергија Костолац“.

Три деценије „Костолаца Б“

Изградњом новог термо блока снаге 350 мегавата управо у Костоцу наставља се најзначајнији инвестициони циклус ЕПС-а

Значајан јубилеј у костолачком огранку „Електропривреде Србије“ обележен је 6. јула када је навршено 30 година од званичног почетка рада Термоелектране „Костолац Б“. Свечаном скупу, организованом тим поводом, присуствовали су запослени у костолачком огранку ЕПС-а, као и пензионисане колеге које су учествовале у изградњи овог термокапацитета.

Саво Безмаревић, извршни директор ЕПС-а за производњу енергије, указао је на чињеницу да се захваљујући богатим лежиштима лигнита у овом крају, у Костоцу наставља најзначајнији инвестициони циклус ЕПС-а изградњом новог термо блока снаге 350 мегавата

■ Гости на свечаности

„Костолац“ је веома важан за систем ЕПС. Вредно је напоменути да су у протекле три деценије оба блока Термоелектране „Костолац Б“ произвела и испоручила електроенергетском систему Србије нешто више од 960 милијарди киловат-сати електричне енергије. И данас, као и пре 30 година, развој „Електропривреде Србије“ заснива се на резервама угља, што је од пресудне важности за сигурно и квалитетно снабдевање енергијом. Када су грађене, ове термоелектране су биле најмодерније, али технолошки развој је учинио своје.

Зато смо, поред ревитализације, у потпуности модернизовали оба блока како би строги стандарди Европске Уније у погледу енергетске ефикасности, еколошких стандарда и рентабилности били у потпуности испуњени – рекао је Безмаревић.

О историјату Термоелектране „Костолац Б“ говорио је Ненад Марковић, директор за производњу енергије ТЕ-КО Костолац, који је истакао важност константног развоја и одржавања постојећих капацитета у термо сектору,

■ Саво Безмаревић

– Управо овде наставиће се инвестициони циклус ЕПС-а у градњи нових термоенергетских постројења. Значај ових постројења види се по томе да смо ревитализовали оба блока Термоелектране „Костолац Б“, чиме смо заокружили њихов капацитет на пројектоване параметре. Данас су то поуздани и успешни произвођачи електричне енергије, а

ОГРАНАК ТЕ-КО КОСТОЛАЦ

**30 ГОДИНА
ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ
„КОСТОЛАЦ Б“
1988-2018.**

ЕПС
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ

будући да је угаљ основа производње електричне енергије у Србији.

– Пре тридесет година овде у Костоцу отпочело је важно поглавље у енергетском развоју „Електропривреде Србије“. Драго ми је да су на данашњем скупу и колеге које су учествовале у изградњи ТЕ „Костолац Б“, да нас подсети на 1974. годину, када је донета одлука о инвестиционим активностима везаним за коп „Дрмно“ и за изградњу термоелектране у Дрмну. Лигнит је база развоја ЕПС-а, као што је то било и пре скоро 150 година, када је Ђорђе Вајферт започео са јамском експлоатацијом угља у Костоцу. Данас овде раде унуци Вајфертових рудара, за које су погони огранка „ТЕ-КО Костолац“ више од места где зарађују плату, они су њихова друга кућа – навео је Марковић.

На скупу је речено да је ТЕ „Костолац Б“ а термоелектрана у систему

■ Ненад Марковић

„Електропривреде Србије“, која је са годинама постизала све боље и значајније производне резултате. Рекордне производне резултате ТЕ „Костолац Б“ остварила је у 2016. и 2017. години. То је потврда чињенице да је од тренутка изградње па до данашњих дана рађено са пуном свешћу и добро

изабраним инвестиционим циклусима. Запослени су увек давали свој максимум у свим фазама, почев од изградње, преко одржавања, па до реконструкција оба блока, које су реализоване у оквиру

Прве фазе међународног кредитног аранжмана ЕПС-а и кинеске компаније ЦМЕК. Захваљујући свему томе, данас ТЕ „Костолац Б“ даје максималне производне резултате и позиционира се као значајан чинилац у производном билансу „Електропривреде Србије“.

– Блокови ТЕ „Костолац Б“ су поуздани капацитети које карактерише стабилност у раду, и они знатно доприносе производним билансима „Електропривреде Србије“ и стабилном снабдевању електричном енергијом целе наше земље. Треба рећи да се овде ради 24 часа дневно, 365 дана у години и то је оно што нам омогућава да се однос наших запослених према раду квалификује као високопрофесионалан. Наши радници су лојални и пожртвовани. Зато желим да се захвалим свим претходницима који су омогућили да се овде изгради ТЕ „Костолац Б“, као и свим запосленима који сада раде и омогућавају да се реализују производне обавезе у складу са плановима – рекао је Марковић.

И. Миловановић

Изложба

Поводом обележавања 30 година рада ТЕ „Костолац Б“ организована је пригодна изложба фотографија, која је обухватила период од почетка изградње тадашње ТЕ „Дрмно“, која је у међувремену променила име у ТЕ „Костолац Б“.

Набављени савремени апарати за контролу

Омогућено увођење
нових метода
испитивања
и проширење
акредитација

Ове године навршава се деценија откако је Центар за испитивање угља и отпадних вода у „Преради“ званично постао прва акредитована лабораторија за ову врсту испитивања у нашој земљи. Лиценца им је, одлуком Акредитационог тела Србије, додељена 2008. године и обнавља се сваке четврте године, након утврђивања да методе, опремљеност и оспособљеност запослених и даље испуњавају захтеве строгих међународних стандарда у овој области.

– Припремајући се за следећу ресертификацију, у процесу смо увођења нових метода испитивања које ће нам, надамо

се, донети знатно проширење поља акредитације. Захваљујући подршци директора „Прераде“, менаџмента РБ „Колубара“ и ЕПС-а, купљен је оптички емисиони спектрофотометар, док смо од Сектора за заштиту животне средине добили гасно емисиони хроматограф. То су савремени апарати за праћење квалитета угља и отпадних вода, као и ваздуха, земљишта и пепела. Гледано на дуге стазе, то ће „Колубари“ и ЕПС-у донети знатне финансијске уштеде – рекао је Миле Шаула, руководилац Центра.

Радећи у три смене, стручњаци Службе за испитивање угља

испитују све узорке угља који су део производног процеса у „Преради“, угља са поља „Б“ и „Д“, затим угаљ за ТЕ „Колубара“ и ТЕНТ, као и сирови угаљ за широку потрошњу и за екстерне кориснике.

У Служби за испитивање отпадних вода свакодневно се анализирају узорци са постројења за пречишћавање из погона „Прераде“, као и санитарне и атмосферске отпадне воде. Једном недељно прати се квалитет отпадних вода 100 метара узводно и низводно од

места на коме се оне, после коришћења, пречишћене враћају у реку Колубару. Центар испитује и узорке воде са поља „Б“, „Д“, „Тамнава-Запад“ и „Тамнава-Исток“, из погона „Колубара Метал“, као и отпадне воде настале пречишћавањем воде за пиће на водоводима који су у саставу РБ „Колубара“. Квартално се обавља физичко-хемијска анализа отпадних вода из погона „Сушаре“, „Мокре сепарације“ и „Топлане“.

Т. Симић

Методe

Центар је акредитован за укупно 25 метода, 12 за испитивање угља и 13 за испитивање отпадних вода. Подељен је на три организационе целине, у оквиру којих се годишње анализира око 25.000 узорака угља и око 3.000 узорака воде.

■ ЕПС наградио најбоље еко-репортере

Енергетска ефикасност очима младих

На изложби у Дечјем
културном центру
приказано рационално
коришћење
електричне енергије

На изложби „Еко-хероји за зелену планету“ у Дечјем културном центру Београд представљени су радови са конкурса „Енергетска ефикасност у очима младих еко-репортера“, који је организовало удружење Амбасадори одрживог развоја и животне средине.

У оквиру пројекта који је подржала „Електропривреда Србије“, млади таленти узраста од 11 до 21 године су у фото, видео и писаној форми представили

своје идеје како рационалним коришћењем електричне енергије може да се допринесе заштити животне средине. Победници такмичења на друштвеној мрежи Фејсбук су Јована Димитријевић у категорији фотографије, Наталија Станковић у категорији видео и Милица Ђурић у категорији есеј. У он-лајн гласању они су добили највише гласова и освојили по таблет.

– Наш заједнички циљ јесте подизање свести о важности енергетски ефикасног понашања. То је тема којом се у ЕПС-у бавимо темељно, на свим нивоима да бисмо и ми сами били ефикаснији, а имамо и својеврсну обавезу да укажемо и нашим купцима како заједно можемо да допринесемо већој енергетској безбедности и стабилности. Честитам победницима конкурса и свим

учесницима и желим им много среће у будућем школовању – рекла је Звездана Јовановић Поповић, директор Сектора за односе с јавношћу ЈП ЕПС.

Међународни програм „Млади еко-репортери“ спроводи се у 34 земље широм света већ 24 године, док се у Србији спроводи последње три године. Циљ програма је да млади разумеју значај очувања животне средине, а истовремено и сами препознају проблеме у својој околини и предложе потенцијална решења.

– Хвала ЕПС-у на подршци у спровођењу овог пројекта. Драго нам је што заједно можемо да унапредимо овај програм и анимирамо младе да се баве темама заштите животне средине – рекла је Александра Младеновић, председник удружења Амбасадори одрживог развоја и животне средине.

Ј. Џепина

Увођењем ЈАНА – ЕПС први у Србији и региону

Софтвер омогућава аутоматизацију процеса јавних набавки и боље праћење свих захтева и свих врста докумената које предвиђа Управа за јавне набавке

Применом апликације ЈАНА за електронско праћење јавних набавки „Електропривреда Србије“ иде испред државе у унапређењу тог процеса – рекла је Ана Брнабић, председница Владе Србије на представљању иновативног програма у управи ЈП ЕПС.

Она је позвала ЕПС да заједно са Владом Србије ради на примени сличног система у оквиру новог портала електронских јавних набавки.

– Јавне набавке су у Србији један од основних проблема због којег је привредни раст спорији него што то потенцијал дозвољава. Зато се и припрема нови закон о јавним набавкама који ће омогућити брже и транспарентније поступке јавних набавки. Једна од главних промена

биће да основни критеријум за избор понуђача више не буде најјефтинија понуда, јер се испоставило да таква понуда кроз гаранције и додатне ставке буде најскупља. Уводи се и потпуна транспарентност у додатном уговарању и драго ми је што ЕПС иде испред државе – рекла је Брнабић.

„Електропривреда Србије“ је прво државно предузеће у Србији и региону које је увело софтвер за јавне набавке на нивоу европских стандарда.

Представљајући апликацију ЈАНА, Вјекослав Бобар, директор

Сектора за набавке и комерцијалне послове у ЈП ЕПС, објаснио је да је софтвером омогућено да се прате сви захтеви и све врсте докумената које предвиђа Управа за јавне набавке.

– У сваком тренутку знаћемо где се шта налази, систем је у могућности да све испрати и испштоваћемо начело транспарентности, а биће и подршка у одлучивању јер софтвер предлаже победника тендера. Софтвер усмерава човека, па је могућност грешке сведена на минимум – рекао је Бобар. – Друга

Унапређење пословања

Увођењем апликације ЈАНА шаљемо јасну поруку да немамо шта да кријемо и да ЕПС послује транспарентно. Верујем да ћемо направити знатан успех. У свим пословима које радимо, намера нам је једна – да што више унапредимо пословање и омогућимо бољу реализацију јавних набавки – рекао је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС.

фаза ове апликације је да, како би повећали конкурентност, понуђачи подносе понуде путем софтвера.

– Синдикат радника ЕПС-а подржао је примену програма ЈАНА који ће повећати ефикасност набавки, јер се уводи праћење и контрола са једног места и ради се обједињено – рекао је Милан Ђорђевић, председник Синдиката радника ЕПС-а.

Предности коришћења апликације ЈАНА су аутоматизација процеса са електронском овером докумената, чиме се спречава лутање и губљење папира, као и боље праћење статуса јавних набавки и благовремено добијање информације код кога је застој и ко је уско грло у процесу. Та унапређења су веома важна ако се има у виду да се у ЕПС-у годишње реализује више од 8.000 јавних набавки.

Апликација доприноси и бољој евиденцији статуса набавке, ефикаснијем извештавању, као и мањим трошковима.

Представљању су присуствовали Александар Антић, министар рударства и енергетике, Мирјана Филиповић, државни секретар у Министарству рударства и енергетике, Јелена Матејић, директор „Електромереже Србије“, Бојан Атлагић, в. д. директора „ЕПС Дистрибуције“ и Татјана Павловић, извршни директор ЈП ЕПС за финансије.

P. E.

Почиње велики посао

Све је спремно за почетак највећег овогодишњег ремонта на ПК „Дрмно“, за поправке и реконструкцију машина и опреме на угљеном систему, које почињу 17. јула и трајаће 45 дана. Поред ремонта три багера, погонских станица и остале опреме, формирања јединственог диспечерског центра на дробилани, замене сита за издвајање комадног угља, највећи и најзначајни посао који треба да се уради је реконструкција система за транспорт угља. Транспортни систем угља биће измештен из садашњег у нови положај. Нова траса ићи ће дуж источне границе копа, преко унутрашњег одлагалишта до дробилане. Укупна дужина транспортера за извоз угља након реконструкције ће бити близу 10 километара.

– Реконструисани БТД систем чиниће 10 транспортера, четири етажна транспортера, од којих ће два ће имати ширину траке од 1.400 милиметара, а два ће бити типа Б-1800 милиметара. За одвоз угља из копа до дробилане „Дрмно“ биће постављена и четири везна транспортера, од којих ће два имати ширину од по 1.800 и два од по 2.000 милиметара – рекао нам је Веселин Булатовић, директор за производњу угља у „ТЕ-КО Костолац“.

Тренутно се на монтажном плацу „Исток“ монтирају још два нова транспортера ширине Б-2000 милиметара (погонске станице, секције и припадајућа опрема), који су поверени „Гоша Фому“. По завршетку монтаже ових погонских станица следи њихов транспорт до

предвиђених радних позиција.

Према речима Булатовића, набавка и монтажа секција Б-2000 милиметара уговорена је са извођачем „Ансал стил“ и радови су у току, с обзиром да ова врста радова није условљена ремонтом, односно заустављањем угљеног система. Укупна дужина транспортера Б-2000 милиметара износи 3.713 метара.

Булатовић напомиње да један део опреме, као што су транспортери Б-1400 и Б-1800 милиметара, као и највећи број погонских станица већ постоји у актуелном систему откопавања и

извоза угља, али ће током ремонта бити неопходно да се они транспортују до нових локација.

– Кад су у питању секције, постојећа количина није довољна по новој диспозицији транспортног система. Како би се задовољиле потребне количине, уговорена је набавка и монтажа нових секција, са фирмом „Ансал стил“. Реч је о секцијама Б-1400, у укупној дужини од 1.800 метара. Иста дужина секција уговорена је са костолачким ПРИМ-ом, али за тип Б-1800 милиметара. Набавка и монтажа транспортне траке за транспортере Б-1400 милиметара и Б-2000 милиметара, поверена је „Колубара-универзалу“. На транспортерима „УЗ-4“ и „УЗ-5“, ширине Б-2000 милиметара монтажа је у току, а на Б-1400 милиметара посао ће бити обављен током ремонта. Завршена је и набавка електро опреме, а њу ће монтирати, кад се за то створе услови, Служба електро одржавања ПК „Дрмно“, – закључио је Булатовић.

Због раслојавања угљеног слоја планирано је постављање и расподелне станице, која ће омогућити транспорт међуслојне јаловине и угља, у зависности од потреба рада система. Тај посао ће почети наредне године, по окончању поступка јавне набавке.

Завршетак ремонта и реконструкције угљеног система предвиђен је за почетак септембра.

С. Срећковић

Најстарији блок најдуже у ремонту

Ремонтна сезона почиње 17. јула и трајаће до краја августа, када се очекује да буду окончани сви послови на блоковима А1 и А2

П рипреме за ремонт теку задовољавајућом динамиком. Поступак код најзначајних јавних набавки се одвија по плану. Изабрани су извођачи радова који су конкурисали, а преостало је мали број јавних набавки који је још увек у току. На турбогенераторском постројењу ремонт турбина и пумпи радиће „Феромонт”, на баждарењу вентила сигурности и ремонту вентила радиће „Мис систем”, на котловском постројењу биће ангажовани и радници Површинских копова „Косово” Обилић, као и на ремонту канала аеросмеше „Монт Р”

на замени цевног система, на гасовоздушном тракту „Балкан” из Ниша, на испитивању цевног система „Контрол инспект”, на чишћењу пепеловода „Модекол”. Термичку изолацију радиће компанија „Термика-Београд”. Шамотерске радове вршиће „Термопод”, а на испитивању електроенергетске опреме Електротехнички институт „Никола Тесла” из Београда. На електромоторима и ремонту допреме биће ангажован ПРИМ из Костолаца, такође и на свим пословима у оквиру текућег одржавања, као и машинске дораде која се покаже неопходном – рекао је Бранко Цвејић, главни инжењер одржавања ТЕ „Костолац А”.

Са електроенергетске мреже се прво искључује блок А1, док блок А2 нешто касније улази у ремонт.

– Овогодишњи ремонт блока А1 трајаће око 40 дана. Блок А2 улази у ремонт неколико недеља после А1 и план је да у периоду од 2. августа са радом стартују ангажовани извођачи радова и да након 29 дана ремонта,

блок А2 буде синхронизован на мрежу и започне са производњом електричне енергије – објаснио је Цвејић.

На блоку А1 радиће се продужени ремонт са значајним захватима као што су замена контролно-управљачког система. Овај сегмент радова је поверен Институту „Михајло Пупин” из Београда. Осим овог посла, радиће се уградња новог загрејача првог степена ваздуха на котлу К1. Загрејач је направљен прошле године од стране „Термоопреме” Београд а сада следи и његова уградња, коју ће осим поменуте компаније радити и „Еником” из Лознице. На котлу К2 ради се и замена одшљакивача, тако да ће уместо садашња два функционисати један одшљакивач. Опрема је већ испоручена а овај део ремонта је поверен београдској фирми „Via ocel”. На том котлу биће испитана и турбина ниског притиска.

На блоку А2 ради се стандардни ремонт који ће трајати око месец дана, са уобичајеним захватима. Фирме које су наведене за ремонт блока А1, ангажоване су и на блоку А2.

На допреми угља замениће се електроинсталација на десном багеру. Радове изводи фирма „Енел” из Ваљева. Опрема је већ испоручена а њена уградња следи током обуставе рада оба блока. На ремонту допреме ангажован је и ПРИМ, који то већ ради годинама.

И. Миловановић

Произведено колико треба

На Површинском копу „Дрмно“, по подацима Службе за праћење и анализу производње, у јуну је ископано 718.835 тона угља. Ситног угља има довољно за потребе рада термокапацитета инсталисаних у Костољцу. На депонијама се на крају месеца налазило 379.010 тона угља што ће бити довољно за рад блокова у време ремонта угљеног система. Просечна калоријска вредност ситног угља испорученог термоелектранама износила је 8.964 кило џула по килограму угља. Термоелектранама је у јуну испоручено 6.456 тера џула топлоте.

За шест месеци на копу „Дрмно“ ископано је 4.618.408 тона угља и испоручено укупно 39.764 тера џула топлоте. У прошлом месецу за широку потрошњу издвојено је и 14.288 тона комадног угља, а од почетка године укупно 66.615 тона, што је у складу са преузетим обавезама према купцима. Угаљ се од почетка године са копа „Дрмно“ одвози и за потребе термоелектране „Морава“ из Свилајнца. Од почетка 2018. превезено је 112.656 тона ситног угља.

Производња угља од почетка године је предвидива, континуирана и у складу са потребама рада и ангажовања термоенергетских капацитета инсталисаних у Костољцу, подаци у Службе за праћење и анализу производње.

Рударским системима за откривање угља, према обрађеним подацима о производњи откривке, у јуну је откопано 2.528.342, а од почетка године укупно 16.934.454 кубна метра јаловине.

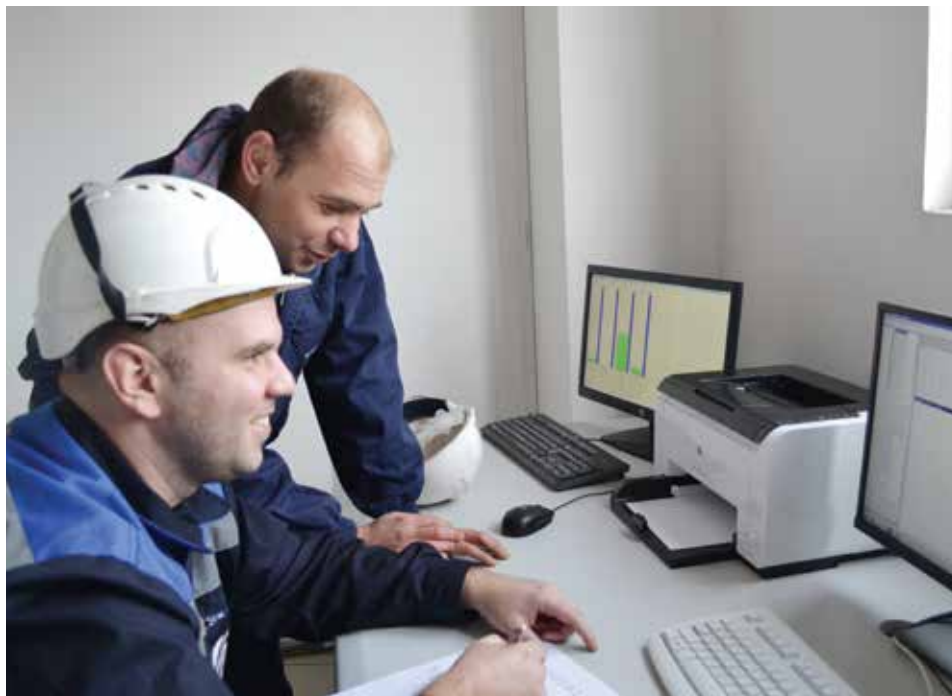
С. Срећковић

Проблем прослојака

Веселин Булатовић, директор за производњу угља у „ТЕ-КО Костолац“ почетком јуна са сарадницима обишао је Површински коп „Дрмно“ ради упознавања са техничком технолошком ситуацијом пре свега на угљеном систему. На угљеном систему јавља се проблем појаве прослојака у северозападном делу угљеног лежишта. Због потребе чишћења земљано-пешчаних прослојака и одржавања квалитета испоруке угља термоелектранама, потребно је прослојке очистити што делимично успорава производњу угља из овог дела лежишта.

Сигуран рад блокова

До краја јуна у термоелектранама у Костоцу је произведено готово четири милијарде киловат-часова. Крајем прошлог месеца почела је и овогодишња ремонтна сезона у термо сектору. Очекивана производња, која би требало да буде остварена током ове године у

костолачким термоелектранама је 6,43 милијарде kWh. Од ТЕ „Костолац А“ очекује се да преда електроенергетском систему 1,98 милијарди kWh док ТЕ „Костолац Б“ треба да испоручи 4,45 милијарди kWh.

Посматрано појединачно по термоелектранама, у ТЕ „Костолац А“

је до краја јуна остварена годишња производња од 1.207.358.000 kWh електричне енергије. Блок А1 је у поменутом периоду произвео 343 милиона kWh, док је блок А2 предао систему 864 милиона kWh електричне енергије. Део енергије се претвара у топлотну енергију и користи се за даљински систем грејања Пожаревца, Костоца, као и припадајућих сеоских насеља.

У ТЕ „Костолац Б“ је током првих шест месеци произведено око 2,78 милијарди kWh. Овај производни резултат представља заједнички учинак блока Б1, који је предао електроенергетском систему око 1,4 милијарде kWh и блока Б2 који је произвео око 1,38 милијарди kWh.

Након свеобухватних ревитализација у ТЕ „Костолац Б“, блокови Б1 и Б2 су достигли пројектоване параметре снаге, што је резултирало рекордном годишњом производњом 2016. године, која је затим премашена и 2017. године. У Сектору производње истичу да се резултати остварују максималним залагањем свих запослених и указују да се до рекордних резултата долази захваљујући брижљивом одржавању термокапацитета и пажљиво планираним ремонтима.

И. М.

ЕПС испуњава обавезе

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ у потпуности испуњава и реализује уговорне обавезе потписане са кинеском компанијом ЦМЕК (China Machinery Engineering Corporation), које се односе на израду опреме, монтажу и пуштање у рад новог рударског система за Површински коп „Дрмно“. Овај систем гради се у циљу проширења производних капацитета са девет на 12 милиона тона годишње.

Прошле године ЕПС је потписао уговор са „Гоша Фом“-ом, из Смедеревске Паланке о изради опреме, монтажи и пуштању у рад четири погонске станице и постављању седам километара транспортера „Б2000“ у вредности 27.403.000 евра.

– Од почетка маја ЕПС монтира погонске станице на монтажном плацу Запад. У првој фази биће монтиране две а након тога још две погонске станице. Сви радови треба да се заврше до почетка јануара, али мислим да ће уговорени посао бити завршен до краја новембра ове године – рекао је Мирослав Ивковић, заменик руководиоца пројекта за повећање производње копа „Дрмно“, и додао да су на четири погонске станице

■ Радови планираном динамиком

■ Транспортни систем биће дуг око 12 километара

које се финансирају из кинеског кредита завршени сви машински, и да се приводе крају електро радови. Крајем маја почели смо са пробама овог система. Ако се радови наставе овом динамиком очекујем

да ће крајем јула и почетком августа почети и транспорт погонских станица са централног монтажног плаца копа „Дрмно“ и њихово постављање на радно одредиште. Упоредо са овим активностима

на терену се постравља трачни транспортер дужине пет километара, што је у складу са обавезама које испуњава кинески партнер.

С. Срећковић

■ Ускоро у транспорту

На Лештеру будућност намерно станује

Када се попнете на кров Лештерске-Сопотске греде, ту на ушћу Млаве у Дунав, пред вама „пуца“ поглед на две долине. Стишку са леве и Моравску са десне стране. Од Старог Костолца Лештерска греда се простире све до Деспотовца и свуда је из ње копан угаљ. Кажу да се греда уздиже из Сењских рудника све до Костолачких рудника. Где год погледате, свуда је историја прожета савременим енергетским постројењима.

Изнад некадашњих рудника, сазида на далеких двадесетих година прошлог века је и црква „Светог Ђорђа“ у Старом Костолцу, коју је изградио бродовласник, Драгутин Тодић, да као чувар и пастир обе долине чува у вери и нади овај народ. Она је сведок времена, ницања енергетског Костолца и промене земљописног изгледа обе равнице. Прво су са десне стране настале електране, чији оци парају небеса, а потом и са леве стране. У Стишкој равници настала су нова брда, одлагалишта, а пред моћним машинама које ваде угаљ нестале су плодне њиве. До њих је Археолошко налазиште „Виминацијум“ и све ту на педесетак километара квадратних ври од енергије прошлости, садашњости, а и будућности.

Како је живети са угљем, струјом, њиховим благодетима и њиховим усудима најбоље показује живот мештана Старог Костолца, којима је рударство у родослову. Са овог брда као на длану виде се коп „Дрмно“ и термоелектрана „Костолац Б“. Ноћу личи на свемирски град у долини.

Уместо рушења Вајфертове управне зграде отворити музеј рударства

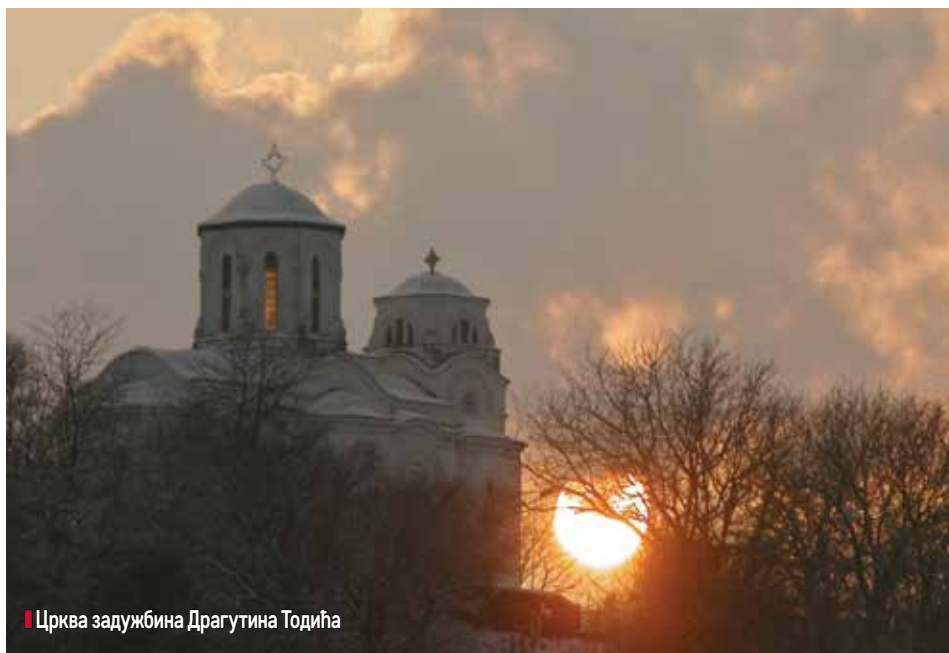
– Ми смо и награђени и осуђени да живимо са и од угља, каже Никола Његић, човек који је одрастао у рударској колонији и коме су генерације радиле и раде у електропривреди. Овде су сељаци одложили мотике још пре 148 година и прихватили се крампа и јаме, данас багера и турбина. Наши животи су за музејске приче, за историју, јер овде је све почело. Горје код цркве откопавају древни град Браничево, доле Виминацијум, под Лештерском гредом су јаме одакле се вадио угаљ. Успомена колико хоћете, али и надања, јер се гради нова електрана, каже Никола.

Поред порте цркве налази се археолошко налазиште где се ископавају остаци „Малог града“, односно касније Браничева, који је био у седиште епископије, а касније и Охридске архиепископије.

– По Браничеву је добила назив цела регија, а истраживања која радимо говоре да насебина датира из праисторије, каже археолог Драгана Спасић-Ђурић. То је био град са кога су се контролисали сви земаљски путеви са истока на запад, водени путеви Дунава и друмски, посебно римски који је ишао од Браничева брдским венцем Сопотске, односно Лештерске греде према југу. Видите колико историјских локалитета постоји управо овде од Голубца, Рама, Виминацијума, Браничева, Малог Града до Маргума и средњовековне тврђаве Смедерево. Све је овде почињало и завршавало се, а мој је животни сан да завршим ископавање Малог и Великог града управо у мом Старом Костолцу, каже Драгана.

Емоције су присутне код наших саговорника. Село памти свој успон и своју историју. За то су „кривци“ Ђорђе Вајферт и Драгутин Тодић. И један и други оставише у аманет енергетску будућност Костолцу. Један подиже руднике, други задужбину цркву. И од једног и од другог се живи. Другачије не би могло.

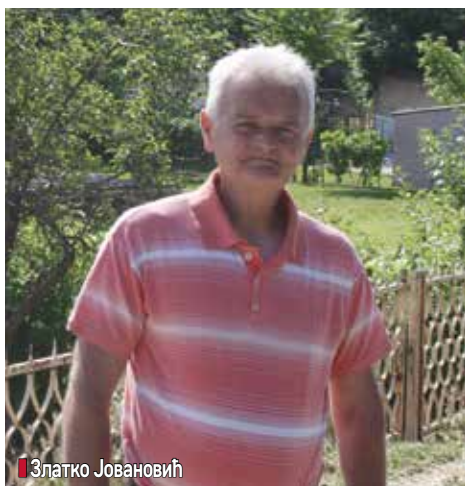
Ту у подножју Лештера као артерија источне Србије тече Млава, река живота ових људи и улива се у модри и уображени Дунав. Доњи део села памти

Црква задужбина Драгутина Тодића

■ Драгана Спасић Ђурић-археолог

■ Златко Јовановић

■ Драгиша Перић

поплаве ове непредвидиве реке, али су подизањем Ђердапа подигнути насипи, па се лакше живи. Ипак, када се Дунав излива и овај део села бива поплавлjen. Али, Лештер их као магнет веже за овај простор и ретко ко се одселио.

- Живи се скромно, према могућностима и овде не би могли да векују они који не умеју да трпе и да се малим стварима радују, каже Златко Јовановић. Трпимо пепео, а радујемо се људима и њиховим делима. Село је пуно

■ Зграде старе колоније које треба сачувати за будућност

младих људи, што само говори да овде намерно будућност станује. Ми смо овде кодирани на угаљ јер сви моји преци радили су у руднику, каже Јовановић.

И његов комшија, познати трибун овог села признаје да је његово село и историја најлепши темељ за живот са идентитетом:

- Ми смо навикли на то „гурање“ историје и садашњости, каже Драгиша Перић, пензионер термоелектране и житељ Старог Костолаца. Нама је историја наменила ту енергију од угља и ми живимо са тиме, опасани блоковима термоелектране „Костолац Б“. Трпимо се међусобно, јер једни без других не можемо. Доле је колонија и она је сведок времена кога би требало да сачувамо, да се направи музеј, јер то је последње што је остало од Вајферта. Овде је засијала сијалица још 1903. године кад је цела Србија још била под лојеницама. Ми смо добили прву библиотеку када и велики градови, крајем 19. века.

И заиста, доле у Колонији живе већином усељене породице избеглица у

три зграде некадашње управе рудника. Уз помоћ међународних донација чине се напори да се те породице иселе из зграда, а да се потом одреди даља судбина зграда. Зграде су потпуно оронуте и нису више за становање, али их не треба рушити. Овај део села могао би да постане музеј енергетике и рударства. То би било праведно према прошлости. Ту је на домак зграда и последњи улаз у рударску јаму. Она је зазидана и ту је постављено спомен обележје. На њему ће и ове као и сваке године положити венце представници огранка „Костолац“ и града Костолаца за Дан рудара. Горје, поред цркве, је спомен костурница браниоца из Великог рата. Све спомен до спомена. Овде историја, садашњост и будућност не мирују, подједнако су основа живота ових људи, а све скопчано са угљем и струјом, енергијом живота. Како каже свештеник, Петар Ражић, овде се живот поштује докле год трошиш ђонове ципела.

Припремио: Новица Антић

■ На темељима историје - налазиште Мали град - Браничево

Програм за сваку публику

Културно-спортски центар „Костолац“ и ове године организује манифестацију „Костолачко лето 2018“, која је 20. јуна свечано отворена традиционалним концертом Културно – уметничког друштва „Костолац“ под називом „Ништа на Ш“. Настављена је обележавањем Светског дана музике, наступом ансамбла за рану и традиционалну музику „Ренесанс“.

У наредна два месеца, како су нам рекли организатори, Костолчане, али и посетиоце из околних места очекује богат културно-спортски програм. Низ свакодневних догађања, од позоришних представа за децу и одрасле, музичких концерата, ликовних колонија, фестивала, филмских пројекција и бројних турнира на песку биће обогаћен и неким новим садржајима.

■ Традиционални концерт КУД-а „Костолац“ на почетку лета

■ Ансамбл „Ренесанс“ одушевио Костолчане

Тако поред већ традиционалних манифестација, као што су Дани Дунава, Орфеј на Дунаву, Госпојинско прело, Остовађки бећарац и друге, организатори припремају и први сусрет љубитеља старовремених аутомобила. Манифестацију „Костолачко лето“ 31. августа затвара кабаретска представа Владана Савића „У чему је проблем народе мој“. Сви догађаји, како културни, тако и спортски, одвијају се на више локација, од којих је свакако најзанимљивија за посетиоце плажа „Топољар“. Покровитељ је Градска општина Костолац.

В. Огњановић

■ Хор „Дунавска лира“

Пробране ноте

Градски хор „Дунавска лира“, које је део Музичког друштва „Костолац“, одржао је 5. јула концерт у Дому културе у Костоцу. Марија Митић, руководица хора и оркестра, наглашава важност неговања музичке културе још од најмањег узраста.

– Данашњи наступ је резултат вишемесечног припремања репертоара који омогућава да се наши чланови упознају са мелодијама и нотама са свих меридијана. Циљ нам је био упознавање различитих музичких форми са намером да се деца од најранијег периода оријентишу према разноврсном и добију увид у богату понуду класичне, цез и традиционалне етно и рок музике – рекла је Марија.

Захваљујући „Дунавској лири“, већ деценијама је омогућено да генерације Костолчана стасавају уз брижљиво неговање музичке културе. Име хора и амблем „Дунавска лира“ своје постојање дугује Милошу Јањетовићу, некадашњем уреднику листа „Глас произвођача“, а хор функционише од октобра 1980. године, када је имао први наступ под диригентском палицом Добрице Митића.

И. М.

■ Завичајни сликари излажу у Костолцу

Изложба Владете Делетића

У костолачком одељењу Народне пожаревачке библиотеке „Илија М. Петровић“, од 4. до 17. јуна одржана је изложба слика завичајног ликовног уметника и песника Владете Делетића. О ликовној уметности и симболици слика, говорила је Јулија Башић, дипломирана историчарка уметности. Након тога Александра Вујић, песникиња из Пожаревца, читала је одабране стихове овог уметника.

■ Владета Делетић

Владета Делетић је самоуки сликар. Рођен је 1958. године у Пожаревцу, а живи и ствара у Костолцу. Цртањем и сликањем бави се од раног детињства, а са 16 година је почео да слика техником уље на платну. Био је члан је Ликовног клуба „Атеље 79“ при Културно-уметничком друштву „Костолац“ до 1990. године. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника „Арт“ у Костолцу 2002. године, члан је пожаревачких удружења УЛИС „Милана Павловић-Барили“ и „Ђура Јакшић“. До сада је имао три самосталне изложбе у Костолцу и више од 300 колективних изложби у некадашњој Југославији, Србији и у иностранству. Владета је учесник бројних ликовних колонија, хуманитарних акција и добитник је неколико вредних признања.

Вредно је истаћи да је 1986. године освојио друго место на такмичењу ликовних стваралаца металаца Србије у Трстенику. Мотиви на његовим сликама су љубав, радост, слобода и идентитет човека, али и тајанственост. Поред сликарства Владета пише и поезију и прозу.

П. Ж.

■ Спортске вести

Млади рукометаши „Рудара“ трећи у Србији

На завршном турниру Првенства Србије за играче рођене 2001. године и млађе, одржаном у Смедеревској Паланци, млади рукометаши костолачког „Рудара“ су после бољег извођења седмераца савладали екипу „Црвенке“ и тиме освојили треће место. Титулу првака Србије освојила је „Војводина“, док је такмичење на другој позицији завршила београдска екипа „Студентски град“. Поред медаља и пехара за освојено треће место у држави „Рудар“ је добио и једно појединачно признање. Награду за најкориснијег играча Првенства Србије добио је рукометаш костолачког клуба, Харис Џемаиловић.

Летњи Фестивал спорта у Костолцу

У организацији Културно спортског центра „Костолац“ и 23 клуба која делују на територији костолачке општине, одржан је летњи Фестивал спорта. Циљ манифестације, чији је покровитељ Градска општина Костолац, је промоција спорта и здравих навика, као и подстицање грађана, а посебно деце на спорт и физичку активност. После дефилеа 400 спортиста улицама Костолаца манифестацију је свечано отворио председник Градске општине Костолац, Серџо Крстаноски. Он је истакао да Костолац не треба да брине за будућност, јер је увек био познат по добрим спортистима. Овом манифестацијом званично је почела сезона летњих спортова и низ такмичења на отвореном, која ће бити организована у наредним месецима.

Стартовало и такмичење гимнастичарки

Прво коло пионирске гимнастичке лиге региона 2 Централне Србије у женској конкуренцији одржано је у Костолцу. Екипа Спортске организације „Партизан“, коју су чиниле Нађа Поповић, Ленка Огњановић и Марија Миловановић, била је најуспешнија у категорији прве селекције. Исти успех постигла је и трећа селекција костолачког „Партизана“, у којој су биле Миљана Стојановић, Даница Радаковић и Ања Живановић.

Успешно организован други Рапид турнир

Шах клуб „Рудар“ је у сарадњи са Културно – спортским центром „Костолац“, а под покровитељством Градске општине Костолац, успешно организовао други Рапид турнир у шаху „Костолачко лето 2018“. Турнир у древној игри на 64 поља одржан је у просторијама Техничке школе са домом ученика „Никола Тесла“ Костолац и био је подељен у две групе – А за сениоре и Б за кадете до 14 година. У категорији сениора учествовало је 44 шахиста, а у конкуренцији кадета до 14 година 36 играча. Након девет одиграних кола, по швајцарском систему, прво место у сениорској конкуренцији освојио је интермајстор Милош Станковић, други је био ФИДЕ-мајстор Лука Будисављевић, а трећи интермајстор Душан Радовановић. За најбољег ветерана проглашен је ФИДЕ-мајстор Слободан Радосављевић, док је најбољи омладинац био Далибор Радисављевић. Титулу најбољег играча са територије Градске општине Костолац освојио је Драган Стефановић, а титулу најбољег омладинца са територије ГО Костолац заслужено је понео Милан Максимовић. Највише поена и прво место, после седам одиграних кола на турниру за кадете до 14 година, освојила је Сара Томић, друго место Душан Петровић, док је треће место заузео Стефан Ракић.

Фудбалери се селе у нижи ранг

Фудбалери „Рудара 2001“ у последња три дуела Зонске лиге „Дунав“ остварили су једну победу и забележили два пораза. Овим резултатима нису успели да се помере са 14. позиције на табели, која их наредне сезоне води у нижи ранг такмичења – Браничевску окружну лигу.

Костолачки фудбалери су најпре поражени у дуелу 28. кола против екипе „Пролетер 1976“ у Јеловику (1:3). Након тога су на костолачком стадиону „Бора Бека“ у 29. колу савладали „Мораву“ из Велике Планае (2:1), а у последњем, 30. колу изгубили су утакмицу од екипе „РСК“ у Раброву.

Са 32 освојена бода „Рудар“ је у конкуренцији 16 клубова сезону завршио на 14. позицији табеле Зонске лиге „Дунав“.

Припрема:
П. Животић

Витовница

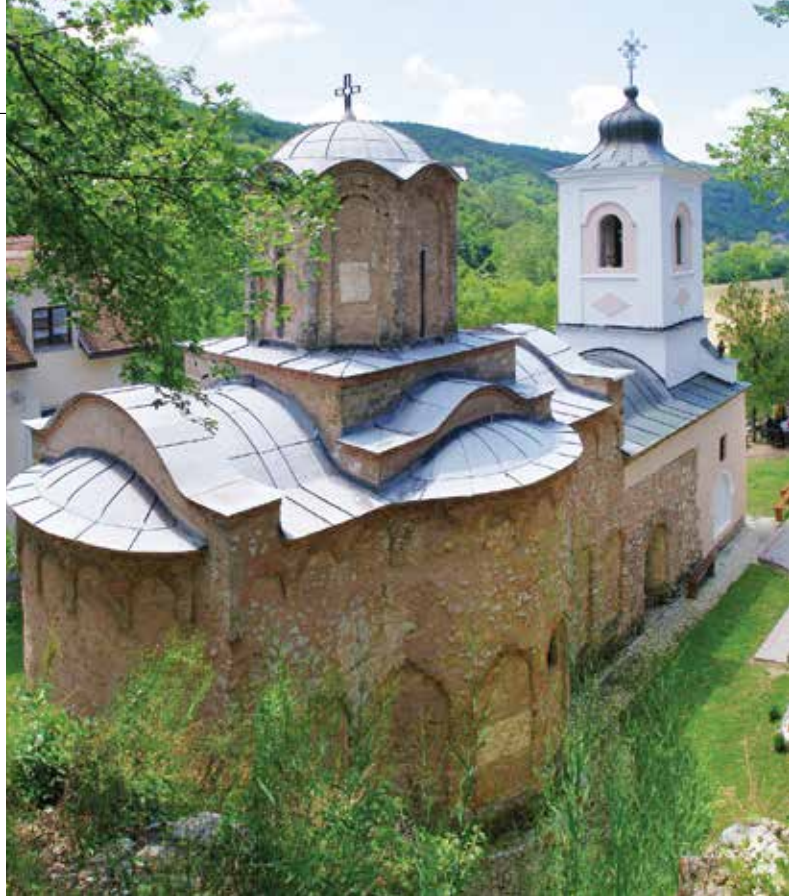
Манастир Витовница лоциран је на узвишеном платоу десне обале реке Витовнице при њеном излазу из клисуре зване Скоп, а између високих брда Фаца (источно) и Урлаја (јужно) и највишег врха Суморовац. На неколико метара од олтару диже се окомита стена која надвисује манастир и спречава да га сунце задуго изјутра огреје. На тој стени, која како Јоаким Вујић каже „манастиру за ограду служи“, много је порушених зидина и, кажу, порушених капелица. На врху налази се мала пећина. „Људска је рука није нимало дотеривала ни украсила“, а у њој су се по предању подвизавали монаси.

Манастир се у средњем веку помиње као Вителница, Витеоница, Витаоница, Витомница, Витовница. Ако је име добио по реци, онда у корену речи лежи именица „витл“, која означава точак који вода окреће на воденици. Међутим, име се може извести и из глагола „витати“ – обитавати, боравити, гнездити, што упућује на гостионицу.

Сигурних података о времену изградње манастира нема, јер недостаје оснивачка повеља, ктиторски натпис или ктиторска композиција. Несумњиво, ово је после Тршке цркве најстарија црква у Браничевској епархији. Двојезични натпис (старосрпски

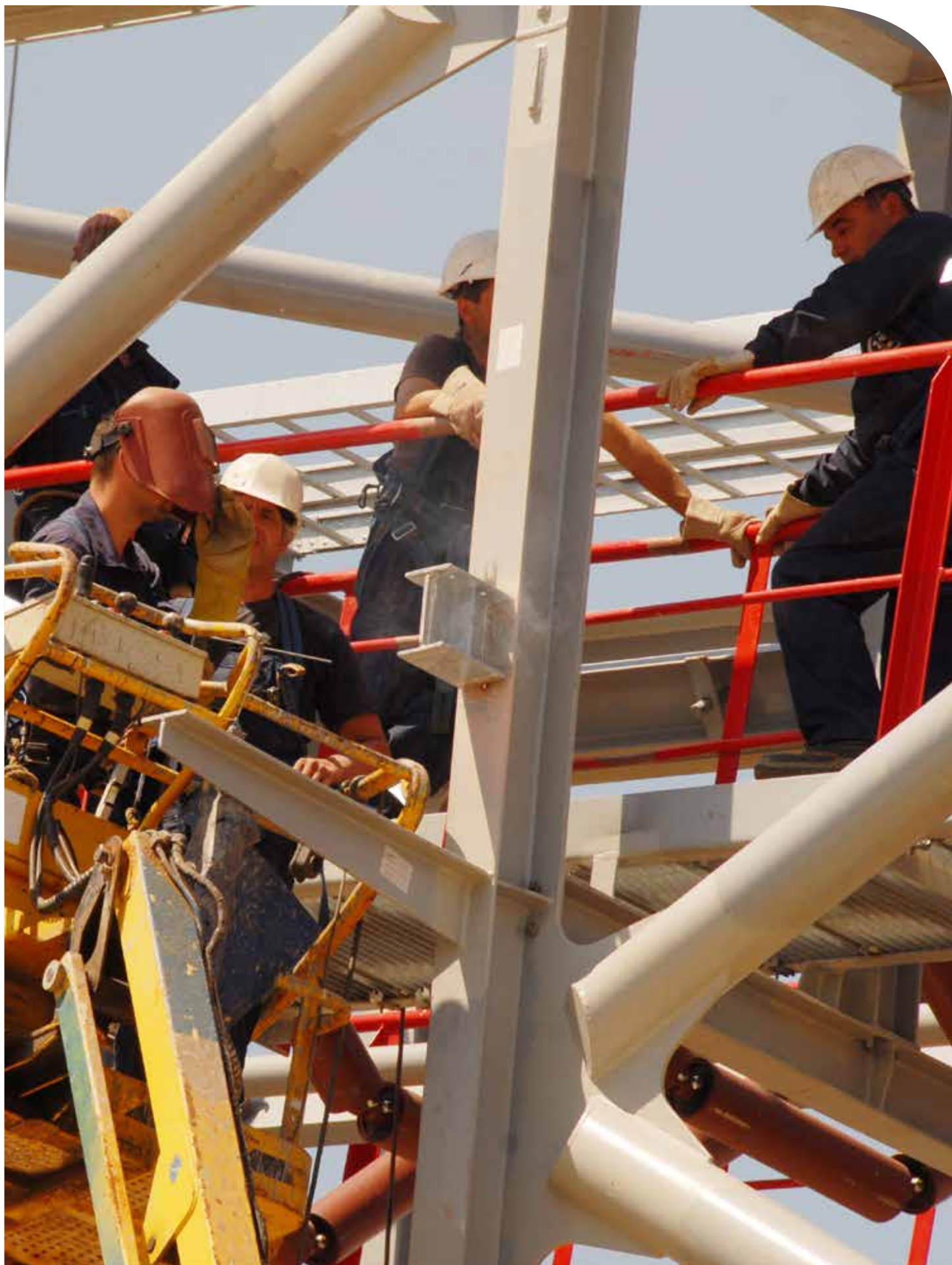
и јерменски) на камену узиданом у северни зид дозиданог дела цркве, говори о цркви светих апостола Петра и Јакова коју је 1218. године подигао Владо, син Бабугов. Натпис намеће два питања на које постоје различити одговори. Прво, одакле потиче овај камен? По једнима, нађен је на истом месту приликом обнове цркве, а по другима донет је са неког старог црквиста у селу Ждрелу. Многи научници прихватају да потиче са старије витовничке цркве. Друго је питање, које је националности Владо: Србин, Бугарин или Јерменин? Присуство више слова танког „јер“ у натпису упућује на српски правопис. Данас је прихваћено мишљење да је северна српска граница у време Стефана Првовенчаног била на Дунаву, јер Студенички типик прописује да се за годишње парастосе ктитору доноси риба из Зете и са Дунава. Логично је претпоставити да је Дунав био у српској држави, као и Зета. Каснија традиција, како у самом манастиру, тако и у околним селима, везује Витовницу за српског краља Милутина, који је ове просторе коначно припојио Србији. Могуће је да је овај велики задужбинар обновио стару цркву, или само заповедио да се обнови, јер се у једном прошловековном запису каже: „создан бист... повељенијем благочестиваго краља сербскога Милутина“.

Прву обнову манастира обавио је Илија Добриловић, трговац из Бистрице. Следећу обнову врше: Паун Матејић из Мелнице, буљубаша Петра Добрњца а после војвода млавски, који је припрату дозидео, и Стеван Добрњац, брат Петров, кнез моравски у времену од 1815 до 1821. године са седиштем у Пожаревцу, који је на старим темељима обновио конак са две собе и кухињом. Права обнова извршена је тек у време кнеза Милоша и то пред крај његове прве владе. Данас је манастир добротворним прилозима уређен и представља не само верско већ и културно и туристичко благо овог краја.

**Припрема:
Новица Антић**

/// Фото: Саша Срећковић - Навласта се монтажа опреме на ПК "Дрмно".

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
 [Електропривреда Србије Енергија Костолац] ЕПС Енергија Костолац / главни и одговорни уредник
 Новица Антић. - 2017, бр. 1 (нов.) - Костолац : Електропривреда Србије, 2017 - (Београд : Colorgrafx). - 30 cm
 Месечно. - Је наставак: ТЕ-КО Kostolac = ISSN 2217-3374
 ISSN 2560-5135 = ЕПС Енергија Kostolac
 COBISS.SR-ID 250295820

